

Spis treści tomu 12 (2003)

2003, TOM 12, ZESZYT 1

Na okładce

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Maurycy Bornsztajn (1874–1952) ..... I–VIII

Schizofrenia: prewencja, wczesna interwencja

HEINZ HÄFNER – Pierwotna i wtórna prewencja schizofrenii: fakty i perspektywy... 3

JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Kiedy rozpocząć interwencję farmakologiczną w schizofrenii? 25

Prace oryginalne

KRZYSZTOF MAŁYSZCZAK – Właściwości dyskryminacyjne „Kwestionariusza ogólnego zdrowia” GHQ-30 37

JOANNA MEDER, BEATA KASPEREK, KATARZYNA SPIRIDONOW – Ocena efektów zastosowania treningu „Powrót do społeczeństwa” w rehabilitacji osób chorych na schizofrenię leczonych lekami przeciwpsychotycznymi I i II generacji 45

AGNIESZKA BORZYM – Częstość występowania upadków u chorych w podeszłym wieku hospitalizowanych w oddziale psychogeriatrycznym 55

Prace poglądowe

TOMASZ PAWŁOWSKI, ANDRZEJ KIEJNA – Model „drogi do psychiatrii” wg Goldberga i Huxleya a rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych 61

DANUTA HAJDUKIEWICZ, ELŻBIETA BOGDANOWICZ – Obraz zaburzeń reaktywnych u sprawców przestępstw w piśmiennictwie z lat 1950–1970 67

Contentsof the Volume 12 (2003)

2003, VOLUME 12, ISSUE 1

Na okładce

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Maurycy Bornsztajn (1874–1952) ..... I–VIII

Schizophrenia: prevention, early intervention

HEINZ HÄFNER – Primary and secondary prevention of schizophrenia: facts and visions 3

JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – When should pharmacological intervention be started in schizophrenia? 25

Original papers

KRZYSZTOF MAŁYSZCZAK – Discriminatory power of the General Health Questionnaire (GHQ-30) 37

JOANNA MEDER, BEATA KASPEREK, KATARZYNA SPIRIDONOW – Evaluation of the “Return to the community” training program outcome in rehabilitation of schizophrenic patients treated with antipsychotics of I and II generation 45

AGNIESZKA BORZYM – Frequency of falls among elderly psychogeriatric inpatients 55

Reviews

TOMASZ PAWŁOWSKI, ANDRZEJ KIEJNA – The “pathway to psychiatric care” model by Goldberg & Huxley and prevalence of mental disorders 61

DANUTA HAJDUKIEWICZ, ELŻBIETA BOGDANOWICZ – Patterns of reactive disorders in offenders as reported in the literature (1950–1970) 67

ANNA ŚMIECH, ANNA WYSZOGRODZKA-KUCHARSKA, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Układ kostny w zaburzeniach odżywiania	79
STEFAN KRZYMIŃSKI – Neuroleptyki w psychogeriatryi	89
ADAM MILLER, KRZYSZTOF JĘCZKOWSKI, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Działanie przeciwbólowe leków przeciwdepresyjnych	101
ARKADIUSZ WĘGLEWSKI – Biochemiczne markery uszkodzenia mózgu	111

Praca kazuistyczna

JOANNA SENIÓW, KATARZYNA POLAŃSKA, TADEUSZ MENDEL – Izolowany zespół zaburzeń poznawczych u pacjenta z obustronnym uszkodzeniem okolic ciemniowo-potylicznych w wyniku kolejnych udarów mózgu. Opis przypadku	117
---	-----

ANNA ŚMIECH, ANNA WYSZOGRODZKA-KUCHARSKA, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – The osseous system in eating disorders	79
STEFAN KRZYMIŃSKI – Neuroleptics in psychogeriatry	89
ADAM MILLER, KRZYSZTOF JĘCZKOWSKI, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Analgesic effects of antidepressants	101
ARKADIUSZ WĘGLEWSKI – Biochemical markers of brain damage	111

Case report

JOANNA SENIÓW, KATARZYNA POLAŃSKA, TADEUSZ MENDEL – An isolated cognitive syndrome in a patient with bilateral parietal-occipital lesions following two brain stroke episodes. Case report	117
--	-----

2003, TOM 12, ZESZYT 2

2003, VOLUME 12, ISSUE 2

Na okładce

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Fryderyk Edward Myło (1794–1863)	I–V
---	-----

On the cover

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Fryderyk Edward Myło (1794–1863)	I–V
---	-----

Omamy

ANNA GRZYWA, HANNA KARAKUŁA – Poszukiwania genezy omamów. II. Wyjaśnienia psychologiczne	133
--	-----

Hallucinations

ANNA GRZYWA, HANNA KARAKUŁA – In search for the origin of hallucinations. II. Psychological explanations	133
--	-----

Prace oryginalne

ANNA DIETRICH-MUSZALSKA – Ocena generowania anionorodnika ponadtlenkowego i innych reaktywnych form tlenu (ROS) w płytkach krwi spoczynkowych i po stymulacji trombiną u pacjentów z zaburzeniami schizofrenicznymi	147
---	-----

Original papers

ANNA DIETRICH-MUSZALSKA – Evaluation of superoxide radicals and other reactive oxygen species (ROS) production in blood platelets at rest and following thrombin stimulation in patients with schizophrenic disorders	147
---	-----

KRZYSZTOF MAŁYSZCZAK, JERZY LESZEK, ANDRZEJ KIEJNA – Skuteczność winpocetyny w otepieniu naczyniowym w zależności od dawki leku 155

Prace poglądowe

TADEUSZ PIETRAS, PIOTR WIERZBIŃSKI – Otepienie naczyniowe 161

TADEUSZ PIETRAS, PIOTR WIERZBIŃSKI – Udział nieprawidłowej proteolizy wewnątrzkomórkowej w patogenezie otepienia w przebiegu choroby Alzheimera 173

DOMINIK STRZELECKI, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Zaburzenia neurotransmisji glutaminianergicznej w schizofrenii 183

DOMINIK STRZELECKI, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Glicyna i jej znaczenie w terapii schizofrenii 193

ALEKSANDRA WISŁOWSKA, MAŁGORZATA ZIENOWICZ, MAŁGORZATA LEHNER, EWA TARACHA, PIOTR MACIEJAK, ADAM PŁAŻNIK – Rola układu GABA-ergicznego i serotonergicznego w regulacji zachowań lękowych i terapii zaburzeń lękowych 201

JADWIGA ZALEWSKA-KASZUBSKA, ELŻBIETA CZARNECKA – Rola β -endorfiny w uzależnieniu od alkoholu 211

AGNIESZKA MACHOWSKA-MAJCHRZAK, KRYSZYNA PIERZCHAŁA – Padaczka porurazowa 217

HALINA SIENKIEWICZ-JAROSZ, EWA ŚLUSARSKA – Neuroprotektoryjne właściwości EGb 761 – standaryzowanego ekstraktu z miłorzębu japońskiego 223

Praca kazuistyczna

DOROTA ANTONIAK – Pięć przypadków zaburzeń psychiatrycznych u chorych na padaczkę leczonych topiramatem 229

KRZYSZTOF MAŁYSZCZAK, JERZY LESZEK, ANDRZEJ KIEJNA – Relationship between vinpocetine dosage and its efficacy in vascular dementia 155

Reviews

TADEUSZ PIETRAS, PIOTR WIERZBIŃSKI – Vascular dementia 161

TADEUSZ PIETRAS, PIOTR WIERZBIŃSKI – The role of abnormal intracellular proteolysis in Alzheimer's dementia pathogenesis 173

DOMINIK STRZELECKI, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Dysfunction of glutamatergic neurotransmission in schizophrenia ... 183

DOMINIK STRZELECKI, JOLANTA RABE-JABŁOŃSKA – Glycine and its role in the treatment of schizophrenia 193

ALEKSANDRA WISŁOWSKA, MAŁGORZATA ZIENOWICZ, MAŁGORZATA LEHNER, EWA TARACHA, PIOTR MACIEJAK, ADAM PŁAŻNIK – The GABA-ergic and serotonergic systems: their role in mediating anxiety-like behavior and treatment of anxiety disorders 201

JADWIGA ZALEWSKA-KASZUBSKA, ELŻBIETA CZARNECKA – The role of β -endorfin in alcohol addiction 211

AGNIESZKA MACHOWSKA-MAJCHRZAK, KRYSZYNA PIERZCHAŁA – Posttraumatic epilepsy 217

HALINA SIENKIEWICZ-JAROSZ, EWA ŚLUSARSKA – Neuroprotective properties of EGb 761, the standardized Ginkgo biloba extract 223

Case report

DOROTA ANTONIAK – Psychotic disorders in topiramate-treated patients with epilepsy – five case reports 229

2003, TOM 12, ZESZYT 3

2003, VOLUME 12, ISSUE 3

Na okładce

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Stanisław Władyczko
(1978–1936) ..... I–X

Narzędzia oceny

JOANNA RYMASZEWSKA, ADRIAN SIERADZKI, ANDRZEJ KIEJNA – Narzędzia oceny stosowane w Polsce w badaniach naukowych w psychiatrii (część 1) 251

ADRIAN SIERADZKI, ANDRZEJ KIEJNA, JOANNA RYMASZEWSKA – Narzędzia oceny stosowane w Polsce w badaniach naukowych w psychiatrii (część 2) 261

Prace oryginalne

ELŻBIETA ŚLUPCZYŃSKA-KOSSOBUDZKA, STANISŁAW WÓJTOWICZ, LUDMIŁA BOGUSZEWSKA – Własności psychometryczne kwestionariusza obciążenia rodziny 269

ELŻBIETA ŚLUPCZYŃSKA-KOSSOBUDZKA, STANISŁAW WÓJTOWICZ, LUDMIŁA BOGUSZEWSKA – Własności psychometryczne kwestionariusza zachowań uciążliwych 277

KRZYSZTOF MAŁYSZCZAK – Porównanie cierpienia psychicznego i funkcjonowania w wybranych zaburzeniach lękowych i depresyjnych 287

KATARZYNA SPIRIDONOW, BEATA KASPEREK, MAŁGORZATA CHĄDZYŃSKA – Jakość życia a funkcjonowanie pacjentów chorych na schizofrenię w ocenie pacjentów, ich rodzin i terapeutów 293

JACEK WCIÓRKA, ANNA BEMBENEK, DOROTA BOŻYK, BARBARA BUDYTA, BEATA HINTZE, MONIKA KASPRZAK, HANNA KOZDRA-POPIEL, MAGDALENA MAŁECKA, ANNA OŁAK, JUSTYNA RAWSKA, EWA SCHAEFFER – Samoocena stanu psychicznego w schizofrenii: przydatność skróconej wersji „Frankfurckiej skali samopoczucia” 311

On the cover

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Stanisław Władyczko
(1978–1936) ..... I–X

Assesment instruments

JOANNA RYMASZEWSKA, ADRIAN SIERADZKI, ANDRZEJ KIEJNA – Assessment instruments used in Poland in scientific research in psychiatry (part 1) 251

ADRIAN SIERADZKI, ANDRZEJ KIEJNA, JOANNA RYMASZEWSKA – Assessment instruments used in Poland in scientific research in psychiatry (part 2) 261

Original papers

ELŻBIETA ŚLUPCZYŃSKA-KOSSOBUDZKA, STANISŁAW WÓJTOWICZ, LUDMIŁA BOGUSZEWSKA – Psychometric properties of the Family Burden Questionnaire 269

ELŻBIETA ŚLUPCZYŃSKA-KOSSOBUDZKA, STANISŁAW WÓJTOWICZ, LUDMIŁA BOGUSZEWSKA – Psychometric properties of the Problem Behaviours Questionnaire (PBQ) 277

KRZYSZTOF MAŁYSZCZAK – Assessment of distress and functioning in patients with anxiety or depressive disorders 287

KATARZYNA SPIRIDONOW, BEATA KASPEREK, MAŁGORZATA CHĄDZYŃSKA – Relationship between schizophrenic patients' subjective quality of life and their functioning assessed by themselves, their families and therapists 293

JACEK WCIÓRKA, ANNA BEMBENEK, DOROTA BOŻYK, BARBARA BUDYTA, BEATA HINTZE, MONIKA KASPRZAK, HANNA KOZDRA-POPIEL, MAGDALENA MAŁECKA, ANNA OŁAK, JUSTYNA RAWSKA, EWA SCHAEFFER – Self-rated mental status in schizophrenia: usefulness of an abbreviated version of the Frankfurter Befindlichkeits-Skala 311

JACEK WCIÓRKA, ALEKSANDRA DYMECKA-KÜHN, EWA SCHAEFFER – Samoocena stanu psychicznego w schizofrenii: przydatność skróconej wersji „Skali nastawień i nastroju” 323

Prace poglądowe

MAŁGORZATA LEHNER, ALEKSANDRA WISŁOWSKA, EWA TARACHA, MAŁGORZATA ZIENOWICZ, ADAM PŁAŻNIK – Zastosowanie mapowania białka c-Fos w neuropsychofarmakologii 335

PIOTR WIERZBIŃSKI, AGNIESZKA KWIATKOWSKA, TADEUSZ PIETRAS – Neurorozwojowa teoria powstawania autyzmu 347

Prace kazuistyczne

MAŁGORZATA JANAS-KOZIK, IRENA KRUPKA-MATUSZCZYK, KATARZYNA WOJACZYŃSKA-STANEK, BARBARA SZWED-BIAŁOŻYT, DOROTA BURZAWA, BEATA TATROCKA, MACIEJ MATUSZCZYK – Zespół urojeniowo-omamowy w przebiegu neuroinfekcji o etiologii gruźliczej u 14-letniej dziewczynki 357

CEZARY ŻECHOWSKI, ANTONI JAKUBCZYK – Obsesyjność a impulsywność. Dynamika zaburzeń osobowości w anorexia nervosa – opis przypadku 363

JACEK WCIÓRKA, ALEKSANDRA DYMECKA-KÜHN, EWA SCHAEFFER – Self-rating of mental state in schizophrenia: usefulness of an abbreviated version of the Paranoid-Depressivitäts-Skala 323

Reviews

MAŁGORZATA LEHNER, ALEKSANDRA WISŁOWSKA, EWA TARACHA, MAŁGORZATA ZIENOWICZ, ADAM PŁAŻNIK – The application of c-Fos-immunoreactivity in neuropsychopharmacology 335

PIOTR WIERZBIŃSKI, AGNIESZKA KWIATKOWSKA, TADEUSZ PIETRAS – Neurodevelopmental theory of childhood autism 347

Case reports

MAŁGORZATA JANAS-KOZIK, IRENA KRUPKA-MATUSZCZYK, KATARZYNA WOJACZYŃSKA-STANEK, BARBARA SZWED-BIAŁOŻYT, DOROTA BURZAWA, BEATA TATROCKA, MACIEJ MATUSZCZYK – A hallucinatory-delusional syndrome in the course of tuberculous neuroinfection in a 14-year-old girl 357

CEZARY ŻECHOWSKI, ANTONI JAKUBCZYK – Obsessive tendencies and impulsiveness. The dynamics of personality disorders in anorexia nervosa – a case report 363

2003, TOM 12, ZESZYT 4

2003, VOLUME 12, ISSUE 4

Na okładce

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Tadeusz Żłobikowski (1840–1909) ..... I-IV

Biogramy psychiatrów i neurologów polskich opublikowane w 12 tomach *Postępów Psychiatrii i Neurologii* (1992–2003) V

On the cover

GRAŻYNA HERCZYŃSKA – Tadeusz Żłobikowski (1840–1909) ..... I-IV

Biogrammes of Polish psychiatrists and neurologists published in 12 Volumes of *Advances in Psychiatry and Neurology* (1992–2003) V

Refleksje

RENATE SCHERNUS – Eugenika dzisiaj – czy zagrożone jest prawo do życia i godność człowieka? 375

Reflections

RENATE SCHERNUS – Eugenics today – is there a threat to human dignity and right to live? 375

Prace oryginalne

- WANDA LANGIEWICZ – Porównanie działalności publicznych i niepublicznych placówek psychiatrycznego leczenia ambulatoryjnego w 2001 r. – na podstawie statystyki rutynowej 383
- WŁODZIMIERZ ADAM BRODNIAK, STEFAN WELBEL – Środowiskowe domy samopomocy na tle systemu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2000–2002 393
- KATARZYNA BORYSEWICZ – Między tolerancją a dyskryminacją – stereotyp schizofrenii w polskich czasopiśmie opinio-twórczych 403
- JACEK WCIÓRKA, BOGNA WCIÓRKA, ZOFIA PELC – Początek zaburzeń schizofrenicznych: rozeznanie problemu i wybór pomocy. Sondaż opinii publicznej w Polsce 413
- ADAM MILLER, ILONA MILLER, ANNA KURNATOWSKA, JOLANTA RABE-JA-BŁOŃSKA – Zaburzenia psychiczne u osób z zespołem piekących ust: badania własne 425

Prace poglądowe

- HUBERT KASZYŃSKI – Praca i rehabilitacja zawodowa chorych na schizofrenię: wprowadzenie do modelu „firmy społecznej” 435
- IRENA NAMYSŁOWSKA – Rola rodziny w powrocie pacjenta do środowiska 449
- DARIUSZ ŁAGUNA, DOROTA NAPIÓRKOWSKA-ŁAGUNA – Koro – zespół egzotyczny czy uniwersalny? Przegląd piśmiennictwa i opis przypadku 457
- DANUTA HAJDUKIEWICZ – Opiniowanie sądowo-psychiatryczne w sprawach testamentowych 469

Prace kazuistyczne

- DANUTA HAJDUKIEWICZ – Błędne oceny biegłych psychiatrów jako powód przewlekania się sprawy o unieważnienie testa-

Original papers

- WANDA LANGIEWICZ – A comparison of public and non-public outpatient psychiatric care facilities in the year 2001 – on the grounds of routine statistical data 383
- WŁODZIMIERZ ADAM BRODNIAK, STEFAN WELBEL – Community self-help houses as a part of the system of social support for people with mental disorders in the years 2000–2002 393
- KATARZYNA BORYSEWICZ – Between tolerance and discrimination – the stereotype of schizophrenia in influential Polish newspapers and journals 403
- JACEK WCIÓRKA, BOGNA WCIÓRKA, ZOFIA PELC – Onset of schizophrenic disorder: problem recognition and help preference. Survey of public opinion in Poland 413
- ADAM MILLER, ILONA MILLER, ANNA KURNATOWSKA, JOLANTA RABE-JA-BŁOŃSKA – Mental disorders in patients with the burning mouth syndrome 425

Reviews

- HUBERT KASZYŃSKI – Employment and occupational rehabilitation of schizophrenic patients: an introduction to the „social business” model 435
- IRENA NAMYSŁOWSKA – The role of the family in the patient’s return to the community 449
- DARIUSZ ŁAGUNA, DOROTA NAPIÓRKOWSKA-ŁAGUNA – Koro – culture-bound or universal syndrome? Review of the literature and case report 457
- DANUTA HAJDUKIEWICZ – Forensic psychiatric expertises in testamentary cases 469

Case reports

- DANUTA HAJDUKIEWICZ – Erroneous assessment by expert psychiatrists as the cause of protraction of proceedings in annulment of will cases 479

mentu	479	BEATA HINTZE, EWA WASZKIEWICZ	– Assessment of intellectual capacity in clinical diagnosis for the purposes of forensic psychological expertise. Case report	489
BEATA HINTZE, EWA WASZKIEWICZ		KATARZYNA MAJCHRZAK, ZBIGNIEW MALESZAK, JOLANTA MORAWSKA	– Between regulations and helplessness – the Mental Health Act in the practice of community psychiatry. A report of five cases	499
– Ocena sprawności intelektu w klinicznej diagnozie sądowo-psychologicznej. Opis przypadku	489			
KATARZYNA MAJCHRZAK, ZBIGNIEW MALESZAK, JOLANTA MORAWSKA				
– Między powinnością a bezradnością				
– Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego w praktyce psychiatrii środowiskowej. Opis pięciu przypadków	499			
		Essay		
Esej		MAREK STERNALSKI	– 18th-century knowledge about mental disorders in the book <i>Compendium medicum auctum</i>	505
MAREK STERNALSKI	– Osiemnastowieczne wiadomości o chorobach psychicznych w książce <i>Compendium medicum auctum</i>			
	505			
		Documents of the National Consultants		
Dokumenty Konsultantów Krajowych		Recommendations of the National Consultant in Psychiatry of October 21, 2003. ...		511
Zalecenia Konsultanta Krajowego w dziedzinie Psychiatrii w sprawie sporządzania opinii	511	Recommendations of the National Consultant in Psychiatry and the National Consultant in Child and Adolescent Psychiatry ..		517
Zalecenia Konsultanta Krajowego w dziedzinie Psychiatrii i Konsultanta Krajowego w dziedzinie Psychiatrii Dzieci i Młodzieży w sprawie opieki czynnej	517	Position of the National Consultant in Psychiatry		521
Stanowisko Konsultanta Krajowego w dziedzinie Psychiatrii w sprawie refundacji za leki	521			
Recenzja książki	525	Book review		525
Spis Autorów tomu 12	527	List of the Contributors of the Volume 12		527
Spis słów kluczowych tomu 12	528	List of key words of the Volume 12		528
Spis treści tomu 12	531	Contents of the Volume 12		531